

La carrera del músic anglès arriba a la consagració definitiva

“Clapton és Déu”

Fa dues setmanes el lliurament dels Grammy significava una mena de reconciliació entre l'Acadèmia de les Ciències i les Arts Musicals i Eric Clapton. El déu de la guitarra veia per fi premiada oficialment la seva tasca.

Tot un dandi, Eric Clapton, amb llacet i americana creuada, féu que la guitarra gomboldés tot el Shrine Auditorium de Los Angeles, amb el tema *Tears in heaven*, dedicada al seu fill mort. Acabada la peça, cap dels assistents no dubtà que Clapton es mereixia el Grammy a la millor cançó pop del 1992, i que amb tot dret també li pertanyien els cinc guardons més que li havien atorgat: millor LP, millor cantant de rock, millor cançó de rock, millor enregistrament i millor interpretació pop de l'any.

Aquest guitarrista anglès, nascut a Ripley (Surrey), farà 38 anys el dia 30 d'aquest mes. Massa anys, potser, per a un ídol musical que als anys 60 deixava extasiats uns *flower children*; idòlatres embogits pel blues blanc que sortia de la seva guitarra Gibson Les Paul i que senyalaven el metro de Londres amb el seu crit de guerra: “*Clapton is God*” (“Clapton és Déu”).

Amb 16 anys, enamorat de Chuck Berry i Buddy Holly, es comprà la primera guitarra, però no era ben bé rock el que volia: “Darrere les fundes de tots aquells discos sempre hi havia una cita com ara: el rock & roll té les seves arrels en el blues. Vaig pensar que ho havia de conèixer i vaig començar a tocar la guitarra i a escoltar el blues de Muddy Waters, Jimmy Reed, Big Bill Broonzy, hores i hores. Només blues” –ha dit molt sovint Clapton–.

Els Roosters van ser el seu primer grup, a recer de l'incipient *rhythm & blues* que començava a encomanar-se als pubs londinencs. Els *bluesmen* negres dels 50 havien influït enormement molts joves anglesos que cercaven noves idees. Els dotze compassos del blues donaven prou llibertat per a deixar que guitarristes novells es fessin un lloc dalt l'escenari. Els mitòmans de la imatge aclamaven el cantant, però els assedegats de bona música s'aglomeraven al voltant del guitarra so-

lista per veure les evolucions dels dits sobre el tronc de l'instrument. Com els Roosters, moltes bandes de R & B es movien per la capital anglesa. Totes amb afany de dir alguna cosa que fos diferent del *trad*, un jazz *dixieland* molt de moda en aquells moments. I el R & B ho era. Poc depurat per als rockers i massa sorollós per als jazzmen, era un so que sorgia des de l'honradesa, molt allunyat de tota ambició econòmica. Això probablement féu que bandes com els Roosters es desfessin al cap d'un temps: massa maldecaps per a tan poques satisfaccions. Però Eric no deixà de tocar la guitarra.

ELS YARDBIRDS I EL R & B

Mentrestant, els Rolling Stones dignificaven el R & B i començaven a esdevenir famosos. Fins al punt que el seu buit en sales londinenques com Marquee donà pas a una banda que els seguia els passos: els Yardbirds. Des d'un principi els seguidors entengueren que Eric Clapton donava un estil diferent a la banda, desmarcat del patró Stones. En plena era *beatnik* continuava essent un dandi: camisa de coll rodó descordada, jaqueta *madràs* correctament cordada, pantalons rectes o Levi's i *loafers*. Un *hippy cool* i de casa bona. Es podia endevinar el virtuós amb els ulls clucs. Els seus *riffs*, la seva agressivitat, la seva preocupació pel diàleg musical, més que no per la velocitat, li donaren nom: *Slowhand* (Mà lenta). Trencava les cordes contínuament i les tornava a col·locar a la guitarra amb l'acompanyament de mans de la resta del grup. Creava un estil propi que venia de BB King i de Freddie King, però era únic perquè respirava blues pertot arreu.

Ara, els Yardbirds no el van saber conservar. En ple èxit varen treure un senzill que Clapton considerà massa comercial, i per no convertir-se en una màquina de fer diners abandonà el grup. Pels Yardbirds

van passar els tres millors guitarristes dels 60, 70 i 80. Clapton fou el primer, després vingueren els altres dos: Jeff Beck i Jimmy Page. Aquest darrer acabà formant els mítics Led Zeppelin. Dels Yardbirds, en quedà el primer àlbum de Clapton. Era el 1964 i, el registre, l'havien fet en companyia d'una veritable llegenda vivent del blues: Sonny Boy Williamson.

Clapton s'alimentava de blues i el seu misticisme encara el mantenia en la recerca del so pel so. John Mayall el trucà en un bon moment. Mayall era un excèntric, un patriarca *hippy*. Clapton en va heretar el blues blanc, allunyat del jazz i més atansat al rock. Un any i escaig amb la banda del britànic Mayall, els Bluesbreakers, li fou suficient, a Clapton, per a elevar a mite el lloc del guitarrista. Fou l'època en què Clapton significava Déu. Aprenia les melodies que John Mayall li cantava a la camioneta, de camí cap a qualsevol sala. Clapton feia vibrar els *freaks* del blues, admiradors que escoltaven el que només havien sentit fer a negres americans. I aquesta fou l'espurna que féu saltar Clapton. Ja no tenia res més a dir a Anglaterra, cercava l'espiritualitat del blues: “No té res a veure amb la tècnica ni amb res d'allò que hom pugui assajar, sinó amb la persona que hi ha darrere la guitarra i que vol trobar una sortida. La meua guitarra és un mèdiu per a contactar amb mi mateix. És una cosa molt solitària. Heus aquí el blues. Expressió” –ha contat sovint Clapton–.

CREAM, EL SUPERGRUP

Una enquesta de la revista *Melody Maker* escollí els tres músics més bons de l'any: Jack Bruce (baix), Ginger Baker (bateria) i Eric Clapton (guitarra). Era el 1966 i la creació del primer supergrup, el de la crema dels músics, no es féu esperar. Cream eren vitals, efectistes, la

Eric Clapton, amb només 38 anys d'edat, és ja un mite de la història de la música rock.

EFE

descàrrega de blues i rock més forta. El pop s'esfumava en el tren del *rhythm & blues* i naixia una cosa nova: el rock progressiu. Clapton, Bruce i Baker tocaven per a grans auditoris, però sobretot tocaven per a ells mateixos. Cadascun d'ells volia demostrar als altres dos fins on podia arribar. Si bé al principi fou una mica fluix en vendes, ràpidament els fidels al *sound*, no *teenagers* histèrics sinó gent cada cop més capacitada per a valorar una bona interpretació, trobaren en Cream el que no sentien enlloc. I s'hi entusiasmaron.

Dos anys d'èxit continuat en què el guitarrista féu les seves primeres composicions, a més de fer versions de clàssics del blues com *Crossroads* o *Spoonful*.

La crema acabà embafant, tanmateix, els músics mateixos. Cansats d'una popularitat que no podien aguantar, el 24 de novembre de 1968 feien el darrer concert al Royal Albert Hall de Londres. Les gires interminables, l'inici de la comercia-

lització i la necessitat de seguir cadascú el seu camí van tallar Cream. L'herència que deixaven marcà l'estil del que havia de ser el rock des d'aquell moment. Però també en patiren les conseqüències.

Eric Clapton no pogué desenganxar-se l'etiqueta Cream durant molt de temps. Provà un segon supergrup, *Blind Faith*, amb Steve Windwood, però l'èxit incipient no l'interessà. Cercava la seva pròpia banda. Tampoc no es conformà amb la següent, *Delaney & Bonnie & Friends*.

El 1970 començà bé per a Clapton. Formà *Derek & The Dominoes*, amb els quals féu un dels seus millors discs: *Layla and other assorted love songs*. Clapton tornava a ser Clapton i prou. Layla era dedicada a Patty Boyd, la dona de George Harrison, que després fou muller de Clapton. Era un cant als amors desgraciats, tema musa del guitarrista. Però llavors començà la caiguda lliure de Clapton al pou de les drogues. Per la fluixa acollida del nou LP, pel desengany amo-

rós... Massa coses per a un místic delicat de la guitarra.

Només féu algunes aparicions esporàdiques i espontànies en macroconcerts. S'hi hauria pogut quedar, si no hagués estat Pete Townshend, líder de *The Who*, que l'ajudà. La recuperació fou bona i amb el directe Clapton tornà a agafar confiança en si mateix. Al 1974, un cop hagué baixat del *cavall*, el guitarrista experimentà una gran maduresa musical. El canvi havia valgut la pena. Començà a editar discos aproximadament cada any. Era un artista segur, sense artificis, i altre cop molt bo. Les seves incursions en el món del *reggae* demostraren que Clapton encara tenia moltes coses a fer sortir de la seva guitarra.

Per als qui no el veien, encara és a dalt de tot, amb el nou *Unplugged*. Com ell cantava: "No penso parar / perquè ara visc / de l'energia del blues".

Per molts anys.

Oriol Cortacans